

"Allah'ı tanımiyorsan, sende öyle dehşetli bir hastalık var ki, milyon defa sendeki bu küçük hastalıktan daha büyüktür; ondan feryad et." cümlesini izah eder misiniz?

Manevî hastalıklar maddî hastalıklardan daha tehlikeli ve daha muzırdır. Çünkü maddî hastalıkların zararları sadece geçici dünya hayatına mahsustur, ama manevî hastalıklar insanın ebedî hayatını mahveden kalıcı tahribatlardır. Üstad Hazretlerinin ifadesi ile,

"Asıl musibet ve muzır musibet, dine gelen musibettir. Musibet-i diniyeden her vakit dergâh-ı İlâhiyeye iltica edip feryad etmek gerektir. Fakat dinî olmayan musibetler, hakikat noktasında musibet değildirler. Bir kısmı ihtar-ı Rahmânîdir. Nasıl ki çoban, gayrın tarlasına tecavüz eden koyunlarına taş atıp, onlar o taştan hissederler ki, zararlı işten kurtarmak için bir ihtardır, memnunâne dönerler."(1)

Musibetlerin en tehlikelisi ve en büyük olanı, Allah'ı inkâr edip tanımamaktır.

"Demek, iman bir manevi tûbâ-i cennet çekirdeğini taşıyor. Küfür ise manevî bir zakkum-u cehennem tohumunu saklıyor." (Sözler, 2. Söz)

Tûbâ; kelime olarak "tayyib" kelimesinden türetilmiştir. En güzel, en hoş, en iyi, temiz ve güzel kokular manasına gelir.

Bir âyette mealen şöyle buyrulur: *"İman edip güzel amel işleyenler için Tûbâ ve varılacak güzel yurt vardır."*(Ra'd Suresi, 13)

Zakkum; *"Cehennemde bulunan iğrenç yiyecekler"* ve *"ehl-i cehennemin meyvesini yiyeceği ağaç"* manalarına gelir.

Saffat Suresi'nde zakkum ağacı şöyle nazara verilir: *"Nasıl ziyafet olarak bu mu hayırlı, yoksa o zakkum ağacı mı? Ki biz onu zalimler için bir fitne kıldık. O, cehennemin kökünde çıkan bir ağaçtır. Tomurcukları şeytanların başları gibidir."*

Şüphesiz onlar ondan yiyecekler ve karınları ondan dolduracaklardır. Sonra onlara, bunun üzerine kaynar sudan bir içecek var..." (Saffat Suresi, 37/62-66)

Ehl-i cehennem, açlıklarından zakkum gibi en nâhoş bir yiyecekten yemeye mecbur kalacaklar; susuzluklarından kanmaz develerin içişi gibi içeceklerdir. Kısacası, zakkum cehenneme münasip bir ağaçtır. Cennette her şey güzeldir ve keyif vericidir. Cehennemde ise, bunun tam aksine her şey çirkindir ve ıstırap kaynağıdır.

İşte imanın manevî bir tûbâ-i cennet çekirdeğini taşıması, imanda tûbâ ağacının lezzeti gibi bir lezzetin olmasıdır. Küfrün manevî bir zakkum-u cehennem tohumunu saklaması ise, küfürde zakkum ağacının meyvesi gibi bir acının ve elemin olmasıdır.

İyi ve güzeli tuba ağacı temsil eder, kötülüğü ve çirkinliği ise zakkum ağacı. Merhamet ve sevgi erleri tûbâ ağacının meyvesinden yemişler, düşmanlık ve kin duygularıyla dolup taşanlar ise zakkum ağacının acı suyundan içmişlerdir. Tûbâ bir cennet ağacı olması hasebiyle güzellikte, itaatte ve imanda çiçekler açmış, meyve vermiş; zakkum ise bir cehennem ağacı olduğu için ateşte, isyanda ve anarşide zehirli dikenler vermiştir.

Hulasa; kâfir manen cehennemi bir halet içinde iken, kâmil bir mümin de cennetî bir halet içindedir. Bu hususların mukayeseleri ve teferruatı "*İman ve Küfür Muvazeneleri*"nde genişçe izah edilmektedir.

(1) bk. [Lem'alar, İkinci Lem'a.](#)